

TALHA APAK

Yeminli Mali Müşavir (YMM)
talha.apak@paradergi.com.tr

Dini bayramların yaz aylarına denk gelmesi ve uzun süreli olması, tatillerin ağırlıklı yaz aylarına yönelik planlanmasına yol açıyor. Bu iki özellik nedeniyle ülkemizde turizmin tüketimi ve ekonomiye etkisi her yıl gündemi belirliyor...

Bayram bu, bayram ola!..

KURBAN Bayramı'nın bu yıl 10 gün olması sayesinde yaklaşık 1 milyon kişinin tatil yaparak yine yaklaşık 1 milyar TL harcadığı tahmin ediliyor. Ülkemizdeki ve sair ülkelerdeki dini bayramların farklı toplumsal amaçlarına rağmen, en başta ekonomiyi canlandırdığı biliniyor. Ramazan Bayramı'nda yaşanan iktisadî faaliyet dokusu ile Kurban Bayramı'nın farklı argümanlara dayanıyor. Ancak, bütün bayramların ortaklaşa oluşturdukları etkileşim alanlarının başında ulaşım, konaklama ve haberleşme sektörlerindeki yoğunlaşma geliyor. Kurban kesmenin oluşturduğu ekonomi oldukça farklı sektörlerde canlılığa neden oluyor. Taşıma sektöründeki gelişmeler yanında, kesim ve kurban ürünlerin ayrıştırılmasında, korunmasında ve saklamasında görev alan sektörlerde istihdam artışının yanı sıra gelir de oluşuyor. Son yıllardaki köyden kente göç olgusu nedeniyle günümüzdeki bayramlar, ekonomiye daha yüksek katkı sağlıyor.

BAZI VERİLER

Bayram tatilinin uzun olması ve normal bir tatile dönüşmesi ekonomiye ciddi kazanımlar sağlamış gibi görünüyor. Konu ile ilgili önemli birkaç veriyi sıralayabiliriz.

- Bu seyahatler sonucunda karayolu yolcu taşımacılığı sektörünün 300 milyon TL ciro elde ettiği tahmin ediliyor.
- Havayolu taşımacılığı yoğunluğunu aşmak için 600 civarında ek sefer koymak zorunda kaldı.
- Seyahat yapanların en az 1 milyonu yurtiçi tatil yerlerine gitti. Bunların büyük çoğunluğunun başka şehirdeki yakınlarını ziyaret etme amacı taşıdığı düşünülüyor.
- Sahil kesimlerindeki birçok tesisin doluluk oranı yüzde 100'lere yaklaştı.
- Yaklaşık 300 bin kişinin yurtdışına çıktığı tahmin ediliyor.
- Kurbanlık satışından tatile, giyim kuşamdan market alışverişine kadar, 10 günlük bayram tatilinin 8 milyar TL civarında bir ekonomi oluşturduğu, bu yıl kurban sayısının 3 milyonu geçtiği ve bunun sonucu olarak da yaklaşık 4.5 milyar

TL'lik bir hayvan pazarı oluştuğu tahmin ediliyor.

EKONOMİK VE SOSYAL BOYUT

Uzun tatilin ekonomiye katkısı gerçekten kayda değer. Ulaşım, konaklama ve haberleşme gibi sektörler canlanıyor ve ciddi sayıda eleman istihdam ediliyor. Olumsuz boyutu ise, tüketime dayalı iç talep ağırlıklı büyümenin uzun vadede ekonomiye yansımaları sanıldığı kadar iç açıcı olmuyor. Neyle tüketiyoruz? Kredi ve kredi kartlarıyla... Gelecek gelirlerimiz ipotek altına alınıyor mu? Bankaların takipteki alacakları artıyor mu? Evet... Aynı zamanda tasarruflar da eriyor. Sonrası malum; cari açık... İşte, kapitalizm tamamen tüketim üzerine kurgulanmış böyle bir sistem. Kışın karpuz ve çilek yiyeceksiniz, sabaha kadar cep telefonuyla konuşacaksınız...

Toplumların yaşam deneyimlerini zenginleştiren sosyal, ekonomik, kültürel birikimlerini bir sistem içinde geliştiren öğeler arasında turizm, giderek artan boyutlarda önem kazanmakta. Türkiye'de turizm olumlu yönde gelişmeyle beraber, ekonomik ve sosyal yapıımızdaki gelişmelerden kaynaklanan güzellikler de, çarpıklıklar da bu sektöre yansıyor. Turizmin ağırlıklı olarak dış turizme açık oluşu, turizm işletmelerimizin faaliyetlerini bu doğrultuda yönlendirmelerine yol açıyor. Bunun sonucunda, iç turizm pansiyon, kamu kuruluş kampları ve ucuz lokanta hizmetleri ile sınırlı bir anlayışla biçimleniyor; yerli turiste sunulan turistik ürünlerin niteliği giderek düşüyor. Turistik yörelerin en güzel sahillerine kurulmuş yüksek fiyatlı otellerden faydalanması çoğu kez mümkün olmayan yerli turist, tatilini kalabalık ve sorunlu pansiyonlarda 'kendin pişir kendin ye' tarzında geçirmek zorunda kalıyor. Kalabalık otoyollar, sınır kapılarındaki kuyruklar, havaalanlarındaki karmaşa görüntüleri, televizyon ve gazetelerde uzun süre yer aldı. Turizm sosyal bir olaydır, kültürel bir olaydır, tüketim olayıdır. Bu itibarla, işletmelerin her şeyden önce tüketicilerin ekonomik, sosyal ve kültürel durumlarına uygun ürünleri pazara sunması gerekiyor.

